

darja slovesnost svojega dragega prijatelja Vizjaka v dvojnem pomenu: „Danes praznujemo njega 75letnico in trenotek pred 25. leti, ko ga je Njega veličanstvo presvitli cesar odlikoval s srebrnim križcem za zasluge. Bila je namreč pred 25. leti v Celji razstava kmetijske družbe, ob koji priliki se je Miha Vizjak posebno oponesel po svojih sadnih pridelkih kot umnega sadjarja“. Veliko mičnih podatkov iz slavljenčevega življenja slišali smo iz ust govornika, ki je z vidnim veseljem slavil vrlega gospodarja. Čuli smo med drugim, da je slavljenec kot grenadir dvanajst let služil cesarja, a kmetijstvo mu ni omrzelo, tudi potem ne, ko je domu prišedši našel slabo kočo, še slabejše uravnano gospodarstvo. „Prva hvala bodi Bogu, druga hvala Njega veličanstvu presvitelnemu cesarju!“ reče govornik, ter pozove slavitelje, da se z gromovitim, trikratnim „živio“ spominjajo Njega dobrotljivosti. Zatem vse zbrano občinstvo stoji zapoje cesarsko pesen. Slavljenec se s toplimi besedami zahvaljuje govorniku, a preplove mu današnje veselje srce, da mu v solzah zaplavajo oči. Potem se vzdigne g. dr. Srnec. Iz prelepega njegovega govora le jeden prigodek. „Bil sem deček, 15 ali 16 let star“, pravi govornik, „ko se je praznovala v Mariboru slavnost na čast nepozabljivemu knezoškofu Martinu Slomšek. Koliko izvrstnih govornikov je raz oder z vrelimi besedami vspodbujalo narod, mili slov. narod, ki je še tačas spal, kojega še ni budila narodova zavest, kakor dandanes. Navdušenje za dragi narod plalo je po naših srcih. A glej, navdušenje dokipelo je do vrhunca! In kaj bi tudi ne? Na govorniški oder vstopi še krepak kmečki mož visokega stasa. Ognjevitve oči kazale so njega bistroumnost, živi govor pa odločnost in jeklen značaj v srcu njegovem. Kaj pa je govoril? Vsajaj si, o kmet, narodno zavest! Ta naj bode zdrava kal, iz katere naj vzrašča čvrsto seme za dragi narod slovenski. Ako bode kmečki stan vedno te misli, pričakovati nam je boljše dobe!“ Ta kmečki korenjak še dandanes živi, glejte tu ob moji strani je. — to je Miha Vizjak, kojega danes proslavljamo. Prav umestno k sklepu tega govora zapojó pevcí, dá, skoro vse občinstvo vedno lepo, navduševalno pesem „Slovenec sem“. Ves ginjen zahvaljuje se pet slavljenec.

(Konec prih.)

Od Marije Snežne. (Hranite pobotnice.) Jaz moram plačevati vojarino, „Militär-tax“, ker nisem vojak. Plačal sem za leto 1885 vojarine 1 gid. v Ormoži, dne 4. aprila 1887. Za leto 1886 sem plačal 5 gid. dne 27. marca 1888 v Ormoži; čeravno še sem bil v šolah v letu 1886. Za leto 1887. sem plačal spet 5 fl. dne 26. marcija 1888 v Mariboru. Vendar pa so me terjali še enkrat za vsa tri leta 1885—

1887., ko sem že izplačal. Citoval sem pobotnice in je bilo „kvit“. Letos pa so me terjali najprej za zgorej omenjeno leto 1887 še enkrat in potem, ko sem odbil terjanje, so me še enkrat terjali za leto 1887. in l. 1888. Za obe leti me je terjal slav. c. kr. davkarski urad Ormoški 10 fl. Zdelo se mi je, da je to preveč, ker me terjajo za vsako leto 5 gid. Pogledal sem si postavo od 13. junija 1880 (R. G. Bl. Nr. 70, stran 232.) Letna vojna taksa znaša: V 1. razredu 100 fl., v 2. raz. 90 fl., v 3. raz. 80 fl., v 4. razr. 70 fl., v 5. razr. 60 fl., v 6. razr. 50 fl., v 7. razr. 40 fl., v 8. razr. 30 fl., v 9. razr. 20 fl., v 10. razr. 10 fl., v 11. razr. 5 fl., v 12. razr. 3 fl., v 13. razr. 2 fl., v 14. razr. 1 fl. § 3. razlaga postavodajavec tako-le: Pri določevanju razreda, po katerem se naj plačuje vojna taksa, če se ne storé kake izjeme vsled posebnih razmer, ravna še se naj, kakor sledi: V 14. razred z 1 fl. naj se vvrsté tisti taksovanci, katerih prislužek ali prihodek v tistem letu ne doseže 300 fl. Za 13. razred z 2 fl. velja ves letni zaslužek ali pridobitek od 300 do 450 gid. Za vvrstenje v 12. razred z 3 fl. pa ves letni dobiček od 450 do 600 fl. Vsi tisti taksovanci, čijih prihodka presežejo 600 fl., naj se vvrsté v enem 11erih razredov navzgor in velja za vvrstitev le-teh razredov 10. del dolžnosti davkov z drž. prikladami vred tako, da se taksa odmeri po tisti davčni določbi, ki se najbolj približa davčnemu znesku. — Če se pomisli, da sem jaz bil v šolah, toraj brez zasluzka l. 1886. in sem moral plačati za tisto leto že 5 fl. mesto enega, kaj naj rečem na to? V l. 1887. in naprej imam plače samo golih 300 fl., kakor iznaša kaplanska služba po fasilji, in je torej razvidno, da še tudi zdaj plačam veliko več, kakor sem dolžen. Moral bi plačati 2 fl., pa plačujem mesto 2 fl., 5 fl. Ali ni to na robe svet? Slišim, da tudi drugi gospodje plačujejo letne vojarine po 5 fl., kateri nimajo več, kakor 300 fl. letnega placila. Tako tisti, ki spadajo v Ormoški okraj. Jaz sem naredil utok ali rekurs na sl. okr. poglavarstvo. Kaj bo iz tega, to bom pa še le videl.

Ivan Zadravec, kaplan.

Raznoterosti.

(Žitna cena) V Mariboru: htl. pšenice fl. 6·20, rži 4·50, ječmena 4·50, ovsa 3·—, turšice 4·90, prosa 4·70, ajde 4·70, fižola 8·50. V Celji 100 klg. pšenice fl. 7·15, rži 6·95, ječmena 8·—, ovsa 6·35, prosa 6·62, ajde 10·62.

(Debela krava.) V Parizu je prodal nek posestnik 3 $\frac{1}{2}$ leta staro kravo za 1060 fr. ali 500 fl. Mesa je dala 1276 klg., 266 klg. loja in koža je bila 90 klg. težka.

izdaje. V Trstu bi se pač obsodba ne vršila brez hrupa. — V dež. zboru za Istro so čudno začeli svoje delo; dež. glavar dr. Campitelli je govoril samo italijanski, njegov namestnik dr. Dukič samo hrvaški in zastopnik c. kr. vlade je govoril pol laški in pol hrvaški. — Naj se izpopolni vseučilišče v Zagrebu ter odpre že kmalu oddelek za zdravilstvo, zato nabira sedaj posebno društvo denar, ali „dobri prijatelji“ Hrvatov v Pešti, se ne izmenijo nič zato društvo pa tudi ne za vseučilišče. — Neki madjarski stranki je zoperno vse, kar še opominja človeka, da Ogerska ni po vsem sama za-se in zato ni čuda, če bôde tem ljudem črno-rmeno bandero v oči, čudo pa je, da jih še kdo zagovarja in to v drž. zboru. To je v resnici domoljubje, ki mu ne želimo, da se dobi še kje druge enako. Minister Fejérváry pa jih je vendar-le malo krcnil po prstih; škoda, da bode njegova beseda izdala pri njih le malo!

Vunanje države. Da niso hodili Italijani poštene poti, ko so vzeli sv. Očetu Rimsko mesto, to je znano, zato pa nič niso radi, če jih kdo spominja na to in sklepi na raznih katoliških shodih so jim torej prav trn v peti. — Crispi, prvi minister ital. vlade, ne mara sprejeti turskega poslanca Vahan-effendija in pravi se, da za to ne, ker je poslanec po svoji veri kristjan, ljubši mu bode pa po takem mohamedanec. — Na Francoskem se pripravlja zveza vseh konservativnih poslancev v eno stranko — v katoliško; žalostno, če je ondi že potreba take stranke, vendar pa, če doseže to, da dobi vlado v svoje roke, ne bode ona brez vse koristi. Doslej so bile vse vlade v nasprotju s katol. cerkvo in je torej v resnici že potreba, če že naj ostane republika, da bode vsaj v rokah kat. mož. — V Angliji prihaja zopet ime Gladstone na vrh in sedanja vlada si je v resnici že v strahu, da ji pri novih volitvah odklenkne ter dobi Gladstone krmilo vlade v roke. To bi bilo vsekako veselo za uboge katoliške Irce! — Nemški zavezni vladi bode treba 269 milj. posojila. Cesar Viljem se je odpeljal s cesarico skosi Monza, mesto v Lombardiji, v Atene ter sta bila več dni gosta ital. kralja Umberta in se bosta, kakor se sliši, tudi nazaj gredoč oglasila pri njem. Ne vemo, kaj da kje pomenja to veliko prijateljstvo. — Ako je resnica, odšel je ruski car iz Berolina ter nesel seboj zavest, da Rusija nima sovražnika v Evropi, ki bi jo silil v vojsko. — Prince Koburški, knez vseh Bolgarov, je bojda dosegl novo drž. posojilo in sicer pri „Länderbanki“ na Dunaji ter se vrne kmalu nazaj v Sofijo. — Srbska skupščina že zboruje in jej gre doslej posvetovanje še vse po volji, predloga gledé kraljice Natalije pa še nima v rokah. — Iz Črne gore preseli se 1200 ljudi na srbsko zemljo, ker nima uboga dežela za-

nje kruha. — Raznesel se je bil glas, da so se na Kreti, otoku pod tursko oblastjo, vzdignili štirje polki ter Šakir-effendiju odrekli pokorščino. Effendi pa preklicuje to vest, češ, da ni nič resnice na njej. — V Zanzibaru, v Afriki, je tamošnji sultan izdal povelje, da so vsi otroci sužnjev, porojeni v tem letu, prosti in je sultan tudi sicer pri volji, naj se stori v njegovi državi vse za to, da se odpravi suženjstvo. — Po časi, vendar pa si vedno več tal pridobiva Nemčija v Afriki in je vidno, da išče ona odpreti pot svojim trgovcem, čem dalje bi se dalo. — V Minesotti, državi v severni Ameriki, so si tamošnji Slovenci vstanovili podružnico sv. Cirila in Metoda in šteje podružnica že čez 150 udov. To je lep glas iz novega sveta.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnjija Ptujška.

(Dalje.)

b) Reformacija ali cerkveni razdor.

Znano je, da se je seme krivovere, katero je početkom 16. veka v Nemčiji zasejal Martin Luter, le prehitro razširilo tudi po Avstrijskih deželah. Na Štajarsko zatrosilo se je s Solnograškega ter je toliko bujnejše rastle in se globoko vkoreninilo, ker je našlo že precej obdelana-in pripravna tla.

Koncem 15. veka gospodarila je namreč vsepovsodi, osobito pa po mestih, trgih in viteških gradovih strašna razuzdanost in nravna popačenost. Ljudstvo je v verskem oziru bilo v obče mlačno in vnemarno ter se ni brigalo ne za poste in nedelje, ne za prejemanje sv. zakramentov in za druge verske dolžnosti, temveč je živelo po svojih grešnih željah in streglo vsem le mogočim strastem. Isto tako se je tudi med svetno duhovščino in po samostanih šopirila pohotnost in kar je v zvezi z njo ter je pouzročila semtertje grozen nered. Cesar Maksimilijan I. je sicer na deželnem zboru v Inomostu, dne 24. maja l. 1518. dal med drugim tudi ukaz, da se mora bogokletstvo, pijančevanje, potrata pri gostijah in pogrebščinah, gizdost v oblačilu, goljuhnja, razuzdanost itd. ostro kaznovati,¹⁾ a ker takih in enakih ukazov ni nikdo izpeljeval, je vse pri starem ostalo.

K temu so se v srednjem veku vtihotapile tudi v katoliško cerkev različne nerodnosti, katerih vrhovni cerkveni poglavarji pri najboljši volji niso mogli kar čez noč odpraviti.

Ni se toraj čuditi, da je nova vera pri tako ugodnih razmerah našla povsod mnogo prijateljev. Grajščaki in plemenitaši, katerim so se po cerkvenem premoženju sline cedile, so

¹⁾ Muchar. VIII, 272.